EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.10.9.
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsában az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodás 3. cikke szerinti partnerségi párbeszéd folytatására vonatkozó közös iránymutatások elfogadásával kapcsolatban az Európai Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsában az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének (a továbbiakban: AKCSÁSZ) tagjai közötti partnerségi megállapodás (a továbbiakban: a Szamoai Megállapodás) 3. cikkében előírt partnerségi párbeszéd végrehajtására vonatkozó közös iránymutatások elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az Európai Unió és tagállamai, valamint az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodás

A Szamoai Megállapodás célja megerősített politikai partnerség létrehozása a Felek között annak érdekében, hogy a közös és egymással találkozó érdekek vonatkozásában, valamint közös értékeiknek megfelelően kölcsönösen előnyös eredményeket érjenek el. A megállapodást 2023. november 15-én írták alá Szamoában, és azt – 98. cikkének (4) bekezdésével összhangban – 2024. január 1-je óta ideiglenesen alkalmazzák. A megállapodás – a 98. cikk (2) bekezdésével összhangban – azt követően lép hatályba, hogy a Felek lezárták az erre vonatkozó belső eljárásaikat.

Az Európai Unió és valamennyi tagállama a megállapodás részes fele[1].

2.2. Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa egy miniszteri szintű szerv, amelyet a Szamoai Megállapodás 88. cikke hozott létre. Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa egyrészről az egyes AKCSÁSZ-tagok egy-egy miniszteri szintű képviselőjéből, másrészről az Európai Unió és tagállamainak miniszteri szintű képviselőiből áll. A tanács társelnöki tisztét egyrészről az AKCSÁSZ-tagok által jelölt elnök, másrészről az EU által jelölt elnök látja el.

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsának feladatai közé tartozik többek között politikai iránymutatások elfogadása és határozathozatal a megállapodás rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges konkrét szempontok érvényesítése érdekében.

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa határozatokat fogad el, amelyek eltérő rendelkezés hiányában valamennyi Félre nézve kötelező érvényűek, és ajánlásokat tesz a megállapodás 88. cikkének (4) bekezdésében felsorolt feladataira vonatkozóan. Eljárásai csak akkor érvényesek, ha az Európai Unió képviselői és az Európai Unió tagállamainak legalább fele, valamint az AKCSÁSZ-tagok kormányait képviselő tagok legalább kétharmada jelen van. Akadályoztatás esetén az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsának bármely tagja képviseltetheti magát. A képviselő a helyettesített tag minden jogát gyakorolja.

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa – a 88. cikk (6) bekezdésében előírtak szerint – írásbeli eljárás keretében is határozatokat hozhat és ajánlásokat tehet.

[1] A TANÁCS HATÁROZATA (2023. július 20.) az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 2023/2861., 2023.12.28.).

2.3. Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsának tervezett jogi aktusa

A Szamoai Megállapodás 3. cikke szerint a Felek rendszeres, kiegyensúlyozott, átfogó és érdemi partnerségi párbeszédet folytatnak a megállapodás valamennyi területén, ami mindkét fél kötelezettségvállalásaihoz és adott esetben intézkedéseihez vezet a megállapodás hatékony végrehajtása érdekében. A partnerségi párbeszéd célja az információcsere, a kölcsönös megértés elősegítése, valamint az elfogadott prioritások és közös menetrendek meghatározásának elősegítése nemzeti, regionális és nemzetközi szinten, ezzel hozzájárulva a nemzetközi szintű együttműködéshez és egyeztetéshez a közös érdekű kérdésekben és az új kihívások kezelése terén. A Felek a partnerségi párbeszédet a leginkább megfelelő hazai, regionális vagy több országot átfogó szinten folytatják, és teljes mértékben kiaknázzák az egyes lehetséges csatornákban rejlő lehetőségeket, többek között regionális és nemzetközi fórumokon.

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa iránymutatásokat fogad el a Szamoai Megállapodás 3. cikkében előírt partnerségi párbeszéd végrehajtására vonatkozóan (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus), azzal a céllal, hogy általános operatív iránymutatást nyújtson, de egyúttal megtartsa a szükséges rugalmasságot is ahhoz, hogy testreszabott megközelítést lehessen alkalmazni a különböző kontextusokra és a párbeszéd különböző szintjeire.

A tervezett jogi aktus figyelembe veszi a korábbi AKCSÁSZ–EU partnerségi megállapodás[2] 8. cikke szerinti politikai párbeszéd tanulságait, amelyek rámutatnak arra, hogy: i. kiegyensúlyozott és közösen elfogadott menetrendeket szükséges meghatározni a partnerségi párbeszédhez; ii. rugalmas és testreszabott megközelítést kell biztosítani a párbeszéd és a napirendi pontok rendszeressége tekintetében; iii. lehetőség szerint meg kell erősíteni a civil társadalom és a magánszektor szerepvállalását; iv. fejleszteni szükséges a szakpolitikai és politikai párbeszédek, valamint a nemzeti, regionális és globális szintű párbeszéd közötti szinergiákat; v. meg kell erősíteni a közös utókövetést.

A tervezett jogi aktus – elfogadását követően – kötelező lesz a felekre nézve a megállapodás 88. cikke (5) bekezdésének megfelelően, amely a következőképpen rendelkezik: „Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa határozatokat fogad el, amelyek eltérő rendelkezés hiányában valamennyi Félre nézve kötelező érvényűek, vagy a Felek közös megegyezésével ajánlásokat tesz a (4) bekezdésben felsorolt feladataira vonatkozóan.”

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A Bizottság javasolja, hogy az Unió hagyja jóvá a javasolt jogi aktus elfogadását. Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa jogi aktusának tervezetét az e javaslathoz csatolt melléklet tartalmazza.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat*”.

[2] A Cotonouban 2000. június 23-án aláírt partnerségi megállapodás egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között.

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*”[3].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa a Szamoai Megállapodás 88. cikke által létrehozott szerv.

Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsának joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia. A Szamoai Megállapodás 88. cikke (5) bekezdésének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz. A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a harmadik országokkal való társulással, különösen a Szamoai Megállapodásban foglalt célok és célkitűzések végrehajtásának előmozdításával kapcsolatos. Az elfogadni tervezett intézkedések a Szamoai Megállapodás hatálya alá tartozó valamennyi területet érintik, és céljuk a Felek közötti társulás további végrehajtása és elmélyítése. Ebből következően, a határozat által érintett területet a társulási megállapodás egészének horizontális jellege és a Szamoai Megállapodás végrehajtásának valamennyi vonatkozására kiterjedő megfelelő anyagi jogalap fényében kell meghatározni.

Ennélfogva az anyagi jogalap ugyanaz, mint a Szamoai Megállapodás jogalapja, azaz az EUMSZ 217. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 217. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

[3] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

2024/0244 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsában az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodás 3. cikke szerinti partnerségi párbeszéd folytatására vonatkozó közös iránymutatások elfogadásával kapcsolatban az Európai Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 217. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az (EU) 2023/2861 tanácsi határozattal[4] összhangban az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás) 2023. november 15-én aláírták, és az 2024. január 1-jétől ideiglenesen alkalmazandó.

(2) A megállapodás 88. cikkének (4) bekezdése értelmében az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa politikai iránymutatásokat fogadhat el és határozatokat hozhat a megállapodás rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges konkrét szempontok érvényesítése érdekében.

(3) Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsa közös iránymutatásokat tervez elfogadni a megállapodás 3. cikke szerinti partnerségi párbeszéd folytatására vonatkozóan.

(4) Helyénvaló meghatározni az Unió által az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsában képviselendő álláspontot, mivel a megállapodás 3. cikke szerinti partnerségi párbeszéd folytatására vonatkozó közös iránymutatások kötelező érvényűek lesznek az Unióra nézve.

(5) A tervezett jogi aktus célja, hogy általános operatív iránymutatást nyújtson a 3. cikk végrehajtásához, de egyúttal megtartsa a szükséges rugalmasságot is ahhoz, hogy testreszabott megközelítést lehessen alkalmazni a különböző kontextusokra és a párbeszéd különböző szintjeire,

[4] A TANÁCS HATÁROZATA (2023. július 20.) az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai közötti partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 2023/2861., 2023.12.28.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

Egyetlen cikk

(1) Az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsában az Unió által képviselendő álláspont a 3. cikk szerinti partnerségi párbeszéd folytatására vonatkozó iránymutatások e határozathoz csatolt tervezetén alapul.

(2) A közös iránymutatások tervezetének kisebb technikai kiigazításairól az uniós képviselők az AKCSÁSZ–EU Miniszterek Tanácsán belül újabb tanácsi határozat nélkül is megállapodhatnak.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök